Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 18ης Ιουνίου 2024*[i]

«Προδικαστική παραπομπή – Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης – Οδηγία 2011/95/ΕΕ – Άρθρο 21, παράγραφος 1 – Οδηγία 2013/32/ΕΕ – Άρθρο 9, παράγραφοι 2 και 3 – Οριστική χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα από κράτος μέλος – Πρόσφυγας ο οποίος διαμένει, κατόπιν της χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα, σε άλλο κράτος μέλος – Αίτηση εκδόσεως από το τρίτο κράτος καταγωγής του εν λόγω πρόσφυγα η οποία υποβλήθηκε στο κράτος μέλος διαμονής – Συνέπειες της αποφάσεως περί χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα επί της οικείας διαδικασίας εκδόσεως – Άρθρο 18 και άρθρο 19, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Προστασία του εν λόγω πρόσφυγα έναντι της κατ' αυτόν τον τρόπο ζητηθείσας εκδόσεως»

Στην υπόθεση C-352/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, την οποία υπέβαλε το Oberlandesgericht Hamm (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο Hamm, Γερμανία) με απόφαση της 19ης Μαΐου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο την 1η Ιουνίου 2022, στο πλαίσιο της δίκης σχετικά με την έκδοση του

A.,

παρισταμένης της:

Generalstaatsanwaltschaft Hamm

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, L. Bay Larsen, Αντιπρόεδρο, A. Arabadjiev, K. Jürimäe (εισηγήτρια), E. Regan, T. von Danwitz, Z. Csehi και O. Spineanu-Matei, προέδρους τμήματος, M. Ilešič, J.-C. Bonichot, L. S. Rossi, I. Jarukaitis, A. Kumin, M. L. Arastey Sahún και M. Gavalec, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Richard de la Tour

γραμματέας: D. Dittert, προϊστάμενος μονάδας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 12ης Ιουνίου 2023,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο A., εκπροσωπούμενος από τους H.-J. Römer και U. Sommer, Rechtsanwälte,

– η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Möller και την A. Hoesch,

– η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον D. G. Pintus, avvocato dello Stato,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις A. Azéma, S. Grünheid και J. Hottiaux,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 19ης Οκτωβρίου 2023,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 9, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ 2013, L 180, σ. 60), και του άρθρου 21, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ 2011, L 337, σ. 9).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας σχετικά με την έκδοση του A., Τούρκου υπηκόου δικαιούχου του καθεστώτος πρόσφυγα στην Ιταλία και διαμένοντος στη Γερμανία, κατόπιν αιτήσεως εκδόσεως την οποία είχαν υποβάλει οι τουρκικές αρχές στις γερμανικές αρχές στο πλαίσιο ποινικής διώξεως εις βάρος του.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

Η Σύμβαση της Γενεύης

3 Η Σύμβασις περί του καθεστώτος των προσφύγων, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 [*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 189, σ. 150, αριθ. 2545 (1954)], τέθηκε σε ισχύ στις 22 Απριλίου 1954 (στο εξής: Σύμβαση της Γενεύης). Συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, το οποίο συνήφθη στη Νέα Υόρκη στις 31 Ιανουαρίου 1967 και τέθηκε σε ισχύ στις 4 Οκτωβρίου 1967.

4 Όλα τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη της Συμβάσεως της Γενεύης. Αντιθέτως, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της Συμβάσεως αυτής.

5 Το άρθρο 1, Α, της ως άνω Συμβάσεως προβλέπει τα εξής:

«Εν τη εννοία της παρούσης συμβάσεως, ο όρος “πρόσφυξ” εφαρμόζεται επί:

[…]

2. Παντός προσώπου όπερ συνεπεία […] δεδικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητος, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της χώρας ταύτης, ή εάν μη έχον υπηκοότητα τινά και ευρισκόμενον συνεπεία τοιούτων γεγονότων εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους αυτού διαμονής, δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να επιστρέψη εις ταύτην.

Εν ή περιπτώσει πρόσωπόν τι είναι υπήκοος πλειόνων χωρών, ο όρος “ής έχει την υπηκοότητα” αναφέρεται εις μίαν εκάστην των χωρών ών το πρόσωπον τούτο είναι υπήκοος. Δεν θεωρείται στερούμενον της υπό της χώρας ής έχει την υπηκόοτητα παρεχομένης προστασίας, πρόσωπον όπερ άνευ αιτίας βασιζομένης επί δεδικαιολογημένου φόβου δεν έκαμε χρήσιν της υφ’ ετέρας των χωρών ών κέκτηται την υπηκοότητα παρεχομένης προστασίας.»

6 Το άρθρο 33, παράγραφος 1, της ως άνω Συμβάσεως ορίζει τα εξής:

«Ουδεμία Συμβαλλόμενη Χώρα θα απελαύνη ή θα επαναπροωθή, καθ’ οιονδήποτε τρόπον, Πρόσφυγας εις τα σύνορα εδαφών ένθα η ζωή ή ελευθερία αυτών απειλούνται διά λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητος, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων.»

Η Ευρωπαϊκή Σύμβασις Εκδόσεως

7 Το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 2, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Εκδόσεως, η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 13 Δεκεμβρίου 1957, έχει ως εξής:

«1 Δεν χωρεί έκδοσις, εάν αξιόποινος πράξις, δι’ ην αιτείται η έκδοσις θεωρείται υπό του ετέρου Μέρους, ως πολιτική τοιαύτη ή ως πράξις συναφής προς τοιαύτην παράβασιν.

2 Ο αυτός κανών ισχύει, εάν το καλούμενον προς έκδοσιν Μέρος έχει σοβαρούς λόγους να πιστεύη, ότι η αίτησις εκδόσεως, αιτιολογηθείσα διά τινός παραβάσεως του Κοινού Δικαίου υπεβλήθη επί τω σκοπώ διώξεως ή κολάσεως ατόμου διά φυλετικά, θρησκευτικά ή πολιτικά τούτου φρονήματα ή εθνικά τοιαύτα, ή ότι η θέσις του εν λόγω ατόμου διατρέχει κίνδυνον να επιδεινωθή από τον ένα ή τον έτερον των ως άνω λόγων.»

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2011/95

8 Η αιτιολογική σκέψη 21 της οδηγίας 2011/95 έχει ως εξής:

«Η αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα είναι πράξη με αναγνωριστικό χαρακτήρα.»

9 Το άρθρο 2 της οδηγίας περιλαμβάνει τους ακόλουθους ορισμούς:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

[…]

β) “δικαιούχος διεθνούς προστασίας”, πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στα στοιχεία ε) και ζ)·

[…]

δ) “πρόσφυγας”, ο υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, πολιτικών πεποιθήσεων ή ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας, ευρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος, ευρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους προαναφερθέντες λόγους, δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 12·

ε) “καθεστώς πρόσφυγα”, η εκ μέρους κράτους μέλους αναγνώριση υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως πρόσφυγα·

[…]

θ) “αιτών”, ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής που έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας για την οποία δεν έχει ακόμη ληφθεί [απρόσβλητη] απόφαση·

[…]».

10 Το κεφάλαιο ΙΙΙ της οδηγίας 2011/95, το οποίο τιτλοφορείται «Αναγνώριση προσώπου ως πρόσφυγα», περιλαμβάνει τα άρθρα 9 έως 12 της οδηγίας. Τα άρθρα 11 και 12 της οδηγίας αυτής ορίζουν, αντιστοίχως, την περίπτωση κατά την οποία υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής παύει να είναι πρόσφυγας και την περίπτωση κατά την οποία υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα.

11 Τα άρθρα 13 και 14 της εν λόγω οδηγίας περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο IV, το οποίο φέρει τον τίτλο «Καθεστώς πρόσφυγα».

12 Το άρθρο 13 της ίδιας οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη χορηγούν το καθεστώς πρόσφυγα σε υπηκόους τρίτων χωρών ή σε ανιθαγενείς που πληρούν τις οικείες προϋποθέσεις σύμφωνα με τα κεφάλαια ΙΙ και ΙΙΙ.»

13 Το άρθρο 14 της οδηγίας 2011/95 αφορά την «[α]νάκληση, [τον] τερματισμό ή [την] άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος πρόσφυγα». Κατά το εν λόγω άρθρο:

«1. Όσον αφορά αιτήσεις διεθνούς προστασίας οι οποίες υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας 2004/83/ΕΚ [του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (ΕΕ 2004, L 304, σ. 12)], τα κράτη μέλη ανακαλούν, τερματίζουν ή αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς

πρόσφυγα ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, το οποίο έχει χορηγηθεί από κυβερνητικό, διοικητικό, δικαστικό ή οιονεί δικαστικό όργανο, εφόσον το πρόσωπο αυτό παύσει να είναι πρόσφυγας σύμφωνα με το άρθρο 11.

2. Με την επιφύλαξη του καθήκοντος του πρόσφυγα, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, να αποκαλύπτει κάθε σχετικό στοιχείο και να προσκομίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεσή του, το κράτος μέλος που χορήγησε το καθεστώς πρόσφυγα καταδεικνύει σε εξατομικευμένη βάση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει παύσει να είναι πρόσφυγας ή δεν υπήρξε ποτέ πρόσφυγας σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

3. Τα κράτη μέλη ανακαλούν, τερματίζουν ή αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς πρόσφυγα ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς εάν, αφού του χορηγήθηκε το καθεστώς πρόσφυγα, το οικείο κράτος μέλος αποδείξει ότι:

α) το εν λόγω πρόσωπο θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί ή αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 12·

β) η εκ μέρους του ενδιαφερομένου διαστρέβλωση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα.

4. Τα κράτη μέλη δύνανται να ανακαλούν, να τερματίζουν ή να αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς που χορηγήθηκε σε πρόσφυγα από κυβερνητικό, διοικητικό, δικαστικό ή οιονεί δικαστικό όργανο, όταν:

α) μπορεί για εύλογους λόγους να θεωρηθεί ότι το πρόσωπο αυτό συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται·

β) δεδομένου ότι έχει καταδικασθεί τελεσίδικα για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος, συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία του κράτους μέλους αυτού.

5. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 4, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να μην χορηγήσουν καθεστώς σε πρόσφυγα, όταν δεν έχει ληφθεί ακόμα τέτοια απόφαση.

6. Τα πρόσωπα στα οποία έχουν εφαρμογή οι παράγραφοι 4 ή 5 απολαύουν δικαιωμάτων που προβλέπονται ή είναι ανάλογα των προβλεπόμενων στα άρθρα 3, 4, 16, 22, 31, 32 και 33 της σύμβασης της Γενεύης, εφόσον είναι παρόντα στο κράτος μέλος.»

14 Το κεφάλαιο VII της οδηγίας 2011/95, το οποίο τιτλοφορείται «Περιεχόμενο της διεθνούς προστασίας», περιλαμβάνει τα άρθρα 20 έως 35.

15 Το άρθρο 21 της οδηγίας 2011/95, το οποίο φέρει τον τίτλο «Προστασία από την επαναπροώθηση», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη σέβονται την αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τις διεθνείς τους υποχρεώσεις.»

16 Το άρθρο 36, δεύτερο εδάφιο, της ίδιας οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, σε συνεννόηση με την [Ευρωπαϊκή] Επιτροπή, κάθε πρόσφορο μέτρο για την ανάπτυξη απευθείας συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών.»

Η οδηγία 2013/32

17 Το άρθρο 9 της οδηγίας 2013/32, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα παραμονής στο κράτος μέλος έως ότου εξετασθεί η αίτηση», προβλέπει τα εξής:

«1. Στους αιτούντες επιτρέπεται να παραμείνουν στο κράτος μέλος, αποκλειστικά για το σκοπό της διαδικασίας, μέχρις ότου η αποφαινόμενη αρχή λάβει την απόφασή της σύμφωνα με τις πρωτοβάθμιες διαδικασίες που ορίζονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ. Το δικαίωμα παραμονής δεν θεμελιώνει δικαίωμα για χορήγηση άδειας διαμονής.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να δεχθούν εξαίρεση μόνο όταν ένα πρόσωπο υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση που προβλέπεται στο άρθρο 41 ή όταν προτίθενται να παραδώσουν ή να εκδώσουν, ανάλογα με την περίπτωση, ένα πρόσωπο είτε σε άλλο κράτος μέλος δυνάμει υποχρεώσεων στο πλαίσιο ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως […] ή άλλως, είτε σε τρίτη χώρα, ή, τέλος, σε διεθνή ποινικά δικαστήρια.

3. Ένα κράτος μέλος δύναται να εκδώσει έναν αιτούντα σε τρίτη χώρα κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 μόνο εφόσον οι αρμόδιες αρχές έχουν πεισθεί ότι η απόφαση για την έκδοση δεν θα οδηγήσει σε άμεση ή έμμεση επαναπροώθηση κατά παράβαση των διεθνών και ενωσιακών υποχρεώσεων του εν λόγω κράτους μέλους.»

18 Τα άρθρα 44 και 45 της οδηγίας θεσπίζουν τους κανόνες που διέπουν τη διαδικασία ανακλήσεως της διεθνούς προστασίας. Ειδικότερα, το άρθρο 45, παράγραφοι 1 και 3, της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όταν η αρμόδια αρχή εξετάζει το ενδεχόμενο ανάκλησης διεθνούς προστασίας υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς σύμφωνα με το άρθρο 14 ή 19 της [οδηγίας 2011/95], ο ενδιαφερόμενος απολαύει των ακόλουθων εγγυήσεων:

α) ενημερώνεται εγγράφως ότι η αρμόδια αρχή επανεξετάζει αν συγκεντρώνει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να είναι δικαιούχος διεθνούς προστασίας και ενημερώνεται επίσης για τους λόγους της επανεξέτασης αυτής και

β) έχει τη δυνατότητα να προβάλει, στο πλαίσιο προσωπικής συνέντευξης σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 στοιχείο β) και τα άρθρα 14 έως 17 ή με γραπτή δήλωση, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι δεν πρέπει να ανακληθεί η διεθνής προστασία του.

[…]

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η απόφαση της αρμόδιας αρχής να ανακαλέσει τη διεθνή προστασία δίδεται γραπτώς. Η απόφαση αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους και παρέχονται γραπτώς πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσβολής της απόφασης.»

19 Κατά το άρθρο 49, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2013/32:

«Τα κράτη μέλη, σε συνεννόηση με την Επιτροπή, λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο για την καθιέρωση άμεσης συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών.»

Το γερμανικό δίκαιο

20 Το άρθρο 6, παράγραφος 2, του Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (IRG) (νόμου περί διεθνούς δικαστικής συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις), της 23ης Δεκεμβρίου 1982 (BGBl. 1982 I, σ. 2071), έχει ως εξής:

«Η έκδοση δεν επιτρέπεται εάν υφίστανται σοβαροί λόγοι για να θεωρηθεί ότι, σε περίπτωση εκδόσεως, ο εκζητούμενος θα διωχθεί ή θα τιμωρηθεί εξαιτίας της φυλής του, της θρησκείας, της εθνικότητας, της συμμετοχής του σε συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα ή λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων, ή ότι, για οποιονδήποτε από τους λόγους αυτούς, υπάρχει κίνδυνος να επιδεινωθεί η θέση του προσώπου αυτού.»

21 Το άρθρο 6 του Asylgesetz (AsylG) (νόμου περί ασύλου), της 26ης Ιουνίου 1992 (BGBl. 1992 I, σ. 1126), όπως δημοσιεύθηκε στις 2 Σεπτεμβρίου 2008 (BGBl. 2008 I, σ. 1798), όπως τροποποιήθηκε εσχάτως με το άρθρο 9 του Gesetz zur Weiterentwicklung des Ausländerzentralregisters (νόμου περί αναπτύξεως του κεντρικού μητρώου αλλοδαπών), της 9ης Ιουλίου 2021 (BGBl. 2021 I, σ. 2467), ορίζει τα εξής:

«Η απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου είναι δεσμευτική σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες ασκεί επιρροή η αναγνώριση ασύλου ή η χορήγηση διεθνούς προστασίας κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, σημείο 2. Η διάταξη αυτή δεν τυγχάνει εφαρμογής στη διαδικασία εκδόσεως ούτε στη διαδικασία του άρθρου 58 του Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Aufenthaltsgesetz – AufenthG) (νόμου περί διαμονής, επαγγελματικής δραστηριότητας και εντάξεως των αλλοδαπών στο ομοσπονδιακό έδαφος), της 30ής Ιουλίου 2004 (BGBl. 2004 I, σ. 1950).»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

22 Ο A. είναι Τούρκος υπήκοος, κουρδικής εθνοτικής καταγωγής. Εγκατέλειψε την Τουρκία το 2010.

23 Με απόφαση της 19ης Μαΐου 2010, η οποία κατέστη απρόσβλητη, οι ιταλικές αρχές αναγνώρισαν στον A. το καθεστώς πρόσφυγα με την αιτιολογία ότι διέτρεχε κίνδυνο να υποστεί πολιτική δίωξη από τις τουρκικές αρχές λόγω της υποστηρίξεώς του στο Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν (PKK). Το καθεστώς πρόσφυγα ισχύει μέχρι τις 25 Ιουνίου 2030.

24 Από τον Ιούλιο του 2019 ο A. κατοικεί στη Γερμανία.

25 Βάσει εντάλματος συλλήψεως εκδοθέντος στις 3 Ιουνίου 2020 από τουρκικό δικαστήριο, ο A. καταχωρίσθηκε στον Διεθνή Οργανισμό Εγκληματολογικής Αστυνομίας (Interpol) για να συλληφθεί επί σκοπώ εκδόσεώς του στο πλαίσιο ποινικής δίωξης για ανθρωποκτονία εκ προθέσεως. Κατηγορείται ότι, στις 9 Σεπτεμβρίου 2009 στο Bingöl (Τουρκία), πυροβόλησε τη μητέρα του, κατόπιν λογομαχίας με τον πατέρα και τον αδελφό του. Η μητέρα του A. υπέκυψε στα τραύματά της.

26 Ο A. συνελήφθη στη Γερμανία στις 18 Νοεμβρίου 2020 και τέθηκε υπό προσωρινή κράτηση, εν συνεχεία δε τέθηκε υπό κράτηση επί σκοπώ εκδόσεως έως τις 14 Απριλίου 2022.

27 Με διάταξη της 2ας Νοεμβρίου 2021, το Oberlandesgericht Hamm (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο Hamm, Γερμανία), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο, ενέκρινε την έκδοση του A. στην Τουρκία. Το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι, δυνάμει του γερμανικού δικαίου, η απόφαση περί χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα που εξέδωσαν οι ιταλικές αρχές δεν παρήγε δεσμευτικό αποτέλεσμα όσον αφορά τη διαδικασία εκδόσεως η οποία διεξήχθη στη Γερμανία, αλλά μπορούσε να αποτελέσει ένδειξη προκειμένου να καθορισθεί, για τους σκοπούς της εξετάσεως της αιτήσεως εκδόσεως, αν ο A. θα διέτρεχε σοβαρό και συγκεκριμένο κίνδυνο να υποστεί πολιτική δίωξη στην Τουρκία. Ως εκ τούτου, το εν λόγω δικαστήριο προέβη σε αυτοτελή εξέταση της εν λόγω αιτήσεως εκδόσεως βάσει των επιχειρημάτων που προέβαλε ο A., αφενός, στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου η οποία διεξήχθη στην Ιταλία, της οποίας έλαβε γνώση μετά τη διαβίβαση των σχετικών με τη διαδικασία αυτή εγγράφων, και, αφετέρου, στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως. Έλαβε επίσης υπόψη τις παρασχεθείσες από τις τουρκικές αρχές εγγυήσεις ότι η ποινική διαδικασία η οποία θα διεξαγόταν κατόπιν της εκδόσεως θα πληρούσε τις απαιτήσεις της δίκαιης δίκης. Το αιτούν δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε κίνδυνος πολιτικής διώξεως, ούτε σοβαροί λόγοι να θεωρηθεί ότι η εν λόγω αίτηση εκδόσεως, η οποία είχε ως αιτιολογική βάση την τέλεση αξιόποινης πράξεως του κοινού δικαίου, υποβλήθηκε επί σκοπώ διώξεως ή κολασμού του A. για τις πολιτικές πεποιθήσεις του ή ότι η κατάστασή του, σε περίπτωση παραδόσεώς του, κινδυνεύει να επιδεινωθεί για τέτοιους λόγους.

28 Η διάταξη αυτή ακυρώθηκε από το Bundesverfassungsgericht (Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο, Γερμανία), κατόπιν συνταγματικής προσφυγής που άσκησε ο A. Κατά το δικαστήριο αυτό, το Oberlandesgericht Hamm (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο Hamm) προσέβαλε το θεμελιώδες δικαίωμα του A. από το άρθρο 101, παράγραφος 1, του Grundgesetz (Θεμελιώδους Νόμου), δυνάμει του οποίου ουδείς επιτρέπεται να στερηθεί τον νόμιμο δικαστή του. Συγκεκριμένα, έκρινε ότι το αιτούν δικαστήριο παρέλειψε, κατά παράβαση του άρθρου 267, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, να υποβάλει στο Δικαστήριο το καινοφανές και αναγκαίο για την επίλυση της διαφοράς προδικαστικό ερώτημα αν, δυνάμει του δικαίου της Ένωσης, η οριστική αναγνώριση, από κράτος μέλος, του καθεστώτος πρόσφυγα σε υπήκοο τρίτης χώρας είναι δεσμευτική έναντι της διαδικασίας εκδόσεως η οποία διεξάγεται από την αρμόδια αρχή άλλου κράτους μέλους, κατόπιν αιτήσεως προερχόμενης από το τρίτο κράτος καταγωγής του πρόσφυγα.

29 Κατόπιν αναπομπής της υποθέσεως ενώπιον του Oberlandesgericht Hamm (ανώτερου περιφερειακού δικαστηρίου Hamm), μετά την εξαφάνιση της αποφάσεώς του, το δικαστήριο αυτό πρέπει να αποφανθεί εκ νέου επί της αιτήσεως εκδόσεως του A. Το εν λόγω δικαστήριο υπογραμμίζει ότι το ζήτημα που μνημονεύεται στην προηγούμενη σκέψη, το οποίο δεν έχει επιλυθεί από το Δικαστήριο, είναι αμφιλεγόμενο στη θεωρία.

30 Κατά μια πρώτη προσέγγιση, από το άρθρο 9, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32 προκύπτει ότι, όταν ένα κράτος μέλος έχει αναγνωρίσει, με οριστική απόφαση, το καθεστώς πρόσφυγα σε ένα πρόσωπο, η έκδοση σε τρίτη χώρα δεν είναι πλέον επιτρεπτή βάσει του δικαίου της Ένωσης. Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από τα άρθρα 11, 12 και 14 της οδηγίας 2011/95 καθώς και από τα άρθρα 44 και 45 της οδηγίας 2013/32, τα οποία προβλέπουν κανόνες και διαδικασίες σχετικά με την παύση, τον αποκλεισμό και τον τερματισμό του καθεστώτος πρόσφυγα. Θα υπήρχε κίνδυνος καταστρατηγήσεως των εν λόγω κανόνων και διαδικασιών αν οι αρχές κράτους μέλους είχαν τη δυνατότητα να δεχθούν αίτηση εκδόσεως πρόσφυγα αναγνωρισθέντος ως τέτοιου από τις αρχές άλλου κράτους μέλους.

31 Σύμφωνα με μια δεύτερη προσέγγιση, ο νομοθέτης της Ένωσης θεώρησε ότι οι διαδικασίες ασύλου και εκδόσεως είναι ανεξάρτητες η μία από την άλλη, οπότε τυχόν απόφαση περί χορηγήσεως, εκ μέρους κράτους μέλους, του καθεστώτος πρόσφυγα σε υπήκοο τρίτης χώρας δεν μπορεί να παραγάγει δεσμευτικό αποτέλεσμα έναντι της διαδικασίας εκδόσεως η οποία διεξάγεται από την αρμόδια αρχή άλλου κράτους μέλους, κατόπιν αιτήσεως υποβληθείσας από το τρίτο κράτος καταγωγής του πρόσφυγα. Η διαδικασία αυτή θα μπορούσε να αποτελέσει την πρώτη ευκαιρία προκειμένου να εξετασθούν οι λόγοι αποκλεισμού από το καθεστώς πρόσφυγα οι οποίοι θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν την ανάκληση του εν λόγω καθεστώτος. Εντούτοις, θα πρέπει να γίνεται σεβαστή η αρχή της μη επαναπροωθήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 21, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95.

32 Το αιτούν δικαστήριο συμφωνεί με την τελευταία αυτή ερμηνεία και εμμένει, εξάλλου, στις κρίσεις τις οποίες είχε ήδη διατυπώσει στη διάταξή του της 2ας Νοεμβρίου 2021.

33 Το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι ουδεμία διάταξη των οδηγιών 2011/95 και 2013/32 προβλέπει ότι η απόφαση με την οποία κράτος μέλος χορήγησε το καθεστώς πρόσφυγα σε υπήκοο τρίτης χώρας παράγει δεσμευτική ισχύ έναντι της διαδικασίας εκδόσεως η οποία διεξάγεται από την αρμόδια αρχή άλλου κράτους μέλους κατόπιν αιτήσεως υποβληθείσας από το τρίτο κράτος καταγωγής του πρόσφυγα αυτού.

34 Η αναγνώριση δεσμευτικής ισχύος της ως άνω αποφάσεως θα σήμαινε, περαιτέρω, ότι, σε περίπτωση που, κατά τη διαδικασία εκδόσεως, διαπιστώνονταν νέα στοιχεία, επιδεχόμενα διαφορετική αξιολόγηση του κινδύνου πολιτικής διώξεως τον οποίον διατρέχει ο εκζητούμενος, θα έπρεπε η αρχή του κράτους μέλους από το οποίο ζητείται η έκδοση να αναμείνει μήπως η αρχή του κράτους μέλους εντός του οποίου έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα προβεί στην ανάκληση του καθεστώτος αυτού. Τούτο θα επιμήκυνε τη διαδικασία εκδόσεως, όπερ δεν συνάδει με την αρχή της ταχείας διεκπεραιώσεως η οποία έχει εφαρμογή, μεταξύ άλλων, όταν ο ενδιαφερόμενος τελεί υπό κράτηση επί σκοπώ εκδόσεως.

35 Εξάλλου, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι συνάδει με τον θεμιτό σκοπό της αποτροπής του κινδύνου της ατιμωρησίας το να θεωρηθεί ότι, παρά την οριστική αναγνώριση στο πρόσωπο του εκζητουμένου του καθεστώτος πρόσφυγα από ένα κράτος μέλος, δεν αποκλείεται η έκδοσή του στην τρίτη χώρα καταγωγής του, εφόσον η έκδοση αυτή δεν αντιβαίνει στο διεθνές δίκαιο ή/και στο δίκαιο της Ένωσης, ιδίως στο άρθρο 18 και στο άρθρο 19, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης). Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, αν δεν χωρήσει έκδοση, το γερμανικό δίκαιο επιτρέπει θεωρητικά την άσκηση ποινικής διώξεως κατά του εκζητουμένου. Εντούτοις, εκτιμά ότι, δεδομένου ότι τα πραγματικά περιστατικά έλαβαν χώρα στην Τουρκία, δεν θα ήταν, στην πράξη, δυνατή η άσκηση ποινικής διώξεως, λόγω της αδυναμίας των γερμανικών διωκτικών αρχών να συλλέξουν αποδεικτικά στοιχεία ή να προβούν στην εξέταση μαρτύρων στην Τουρκία.

36 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberlandesgericht Hamm (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο Hamm) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 9, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας [2013/32], σε συνδυασμό με το άρθρο 21, παράγραφος 1, της οδηγίας [2011/95], την έννοια ότι η οριστική αναγνώριση προσώπου ως πρόσφυγα κατά τη [Σύμβαση της Γενεύης] σε άλλο κράτος μέλος […] έχει δεσμευτικό χαρακτήρα στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης που λαμβάνει χώρα στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση έκδοσης, βάσει της επιβαλλόμενης από το δίκαιο της Ένωσης

υποχρέωσης σύμφωνης ερμηνείας του εθνικού δικαίου (άρθρο 288, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ), υπό την έννοια ότι η έκδοση του εν λόγω προσώπου στην τρίτη χώρα ή στη χώρα καταγωγής απαγορεύεται σε κάθε περίπτωση έως ότου ανακληθεί η αναγνώρισή του ως πρόσφυγα ή παρέλθει η ισχύς της;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

37 Με το μοναδικό προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 9, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας 2013/32 καθώς και το άρθρο 21, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95 έχουν την έννοια ότι, όταν για υπήκοο τρίτης χώρας, στον οποίο έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα εντός κράτους μέλους, έχει υποβληθεί σε άλλο κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου αυτός διαμένει, αίτηση εκδόσεως από το τρίτο κράτος καταγωγής του, το ως άνω άλλο κράτος μέλος δεσμεύεται, στο πλαίσιο της εξετάσεως της αιτήσεως εκδόσεως, από την απόφαση περί χορηγήσεως του καθεστώτος του πρόσφυγα στον εν λόγω υπήκοο, με αποτέλεσμα η απόφαση αυτή να το υποχρεώνει να αρνηθεί τη ζητηθείσα έκδοση.

38 Υπενθυμίζεται ότι, ελλείψει σχετικής διεθνούς συμβάσεως μεταξύ της Ένωσης και του εμπλεκόμενου τρίτου κράτους, εν προκειμένω της Δημοκρατίας της Τουρκίας, οι κανόνες σχετικά με την έκδοση εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Εντούτοις, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη οφείλουν να ασκούν την εν λόγω αρμοδιότητα τηρώντας το δίκαιο της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 2ας Απριλίου 2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, σκέψη 48).

39 Πριν εξετασθούν οι διατάξεις στις οποίες αναφέρεται ειδικώς το αιτούν δικαστήριο, πρέπει να υπογραμμισθεί, κατά πρώτον, ότι, δυνάμει του άρθρου 13 της οδηγίας 2011/95, τα κράτη μέλη χορηγούν το καθεστώς πρόσφυγα, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ε', της οδηγίας αυτής, σε κάθε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή που πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας σύμφωνα με τα κεφάλαια ΙΙ και ΙΙΙ της εν λόγω οδηγίας, χωρίς να διαθέτει συναφώς διακριτική ευχέρεια [πρβλ. αποφάσεις της 24ης Ιουνίου 2015, Τ., C-373/13, EU:C:2015:413, σκέψη 63, της 14ης Μαΐου 2019, Μ κ.λπ. (Ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα), C-391/16, C-77/17 και C-78/17, EU:C:2019:403, σκέψη 89, και της 16ης Ιανουαρίου 2024, Intervyuirasht organ na DAB pri MS (Γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας), C-621/21, EU:C:2024:47, σκέψη 72 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

40 Επομένως, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 21 της οδηγίας 2011/95, η πράξη αναγνωρίσεως του καθεστώτος του πρόσφυγα έχει αναγνωριστικό χαρακτήρα και δεν αποτελεί συστατικό στοιχείο της ιδιότητας του πρόσφυγα. Κατά συνέπεια, εντός του όλου συστήματος που καθιερώνεται με την οδηγία 2011/95, ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος πληροί τις εν λόγω προϋποθέσεις έχει, εξ αυτού και μόνον του λόγου, την ιδιότητα του πρόσφυγα κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο δ', της εν λόγω οδηγίας και του άρθρου 1, Α, της Συμβάσεως της Γενεύης [πρβλ. μεταξύ άλλων, απόφαση της 14ης Μαΐου 2019, Μ κ.λπ. (Ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα), C-391/16, C-77/17 και C-78/17, EU:C:2019:403, σκέψεις 85 και 86].

41 Η επίσημη αναγνώριση της ιδιότητας του πρόσφυγα με την πράξη χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα σημαίνει ότι ο ενδιαφερόμενος πρόσφυγας είναι, σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, δικαιούχος διεθνούς προστασίας, με αποτέλεσμα να απολαύει όλων των

δικαιωμάτων και των πλεονεκτημάτων που προβλέπονται στο κεφάλαιο VII της οδηγίας [πρβλ. απόφαση της 14ης Μαΐου 2019, M. κ.λπ. (Ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα), C-391/16, C-77/17 και C-78/17, EU:C:2019:403, σκέψη 91].

42 Τούτου δοθέντος, το κράτος μέλος που έχει αναγνωρίσει το καθεστώς πρόσφυγα σε υπήκοο τρίτης χώρας ή σε ανιθαγενή μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 14 της οδηγίας 2011/95, σε συνδυασμό με τα άρθρα 44 και 45 της οδηγίας 2013/32, να ανακαλέσει το εν λόγω καθεστώς πρόσφυγα, μεταξύ άλλων, όταν προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος έπαυσε να υπάγεται στο καθεστώς πρόσφυγα δυνάμει του άρθρου 11 της οδηγίας 2011/95 ή ότι αποκλείεται ή θα πρέπει να αποκλεισθεί από το εν λόγω καθεστώς δυνάμει του άρθρου 12 της τελευταίας αυτής οδηγίας.

43 Κατά δεύτερον, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν έχει ακόμη υλοποιήσει πλήρως τον σκοπό του άρθρου 78, παράγραφος 2, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, τη θέσπιση ενιαίου καθεστώτος ασύλου για τους υπηκόους τρίτων χωρών που να ισχύει σε ολόκληρη την Ένωση. Ειδικότερα, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν έχει θεσπίσει, στο παρόν στάδιο, την αρχή ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αναγνωρίζουν αυτομάτως τις αποφάσεις περί χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα τις οποίες εκδίδει άλλο κράτος μέλος, ούτε έχει διευκρινίσει τις λεπτομέρειες εφαρμογής της αρχής αυτής [απόφαση της 18ης Ιουνίου 2024, Bundesrepublik Deutschland (Αποτέλεσμα αποφάσεως περί χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα), C-753/22, EU:C:2024:524, σκέψη 68].

44 Επομένως, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του δικαίου της Ένωσης, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να εξαρτούν την αναγνώριση του συνόλου των σχετικών με το καθεστώς πρόσφυγα δικαιωμάτων στο έδαφός τους από την έκδοση, από τις αρμόδιες αρχές τους, νέας αποφάσεως για τη χορήγηση του καθεστώτος αυτού [απόφαση της 18ης Ιουνίου 2024, Bundesrepublik Deutschland (Αποτέλεσμα αποφάσεως περί χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα), C-753/22, EU:C:2024:524, σκέψη 69].

45 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να διαπιστωθεί, κατά τρίτον, αν, δυνάμει του δικαίου της Ένωσης περί διεθνούς προστασίας, απόφαση περί χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα εκδοθείσα από την αρμόδια αποφαινόμενη αρχή κράτους μέλους δύναται να παράγει, στο πλαίσιο διαδικασίας εκδόσεως αφορώσας τον ενδιαφερόμενο πρόσφυγα και διεξαγόμενης από την αρμόδια αρχή άλλου κράτους μέλους, κατόπιν αιτήσεως υποβληθείσας από το τρίτο κράτος καταγωγής του πρόσφυγα, αποτέλεσμα σε τέτοιο βαθμό δεσμευτικό ώστε η αρχή αυτή να πρέπει να αρνηθεί την έκδοση του εν λόγω πρόσφυγα λόγω της υπάρξεως τοιαύτης αποφάσεως.

46 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ληφθεί υπόψη, πέραν των διατάξεων των οδηγιών 2011/95 και 2013/32 στις οποίες αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο στο προδικαστικό του ερώτημα, το σύνολο των κρίσιμων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του Χάρτη.

47 Πράγματι, προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση σε δικαστήριο που έχει υποβάλει προδικαστικό ερώτημα, το Δικαστήριο μπορεί να χρειαστεί να λάβει υπόψη του κανόνες του δικαίου της Ένωσης στους οποίους το εθνικό δικαστήριο δεν αναφέρθηκε στο ερώτημά του (πρβλ. αποφάσεις της 20ής Μαρτίου 1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, σκέψη 9, και της 2ας Μαρτίου 2023, PrivatBank κ.λπ., C-78/21, EU:C:2023:137, σκέψη 35).

48 Συναφώς, πρώτον, σκοπός της οδηγίας 2013/32 είναι, κατά το άρθρο 1, «η θέσπιση κοινών διαδικασιών για τη χορήγηση και ανάκληση της διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας [2011/95]».

49 Το άρθρο 9 της οδηγίας 2013/32 περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο ΙΙ, το οποίο αφορά τις βασικές αρχές και τις θεμελιώδεις εγγυήσεις της διαδικασίας διεθνούς προστασίας. Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας παρέχει στον αιτούμενο διεθνή προστασία το δικαίωμα να παραμείνει στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξετάσεως της αιτήσεώς του. Το δε άρθρο 9, παράγραφος 2, της οδηγίας επιτρέπει στα κράτη μέλη να δεχθούν εξαίρεση από το δικαίωμα αυτό στις αναφερόμενες στο άρθρο αυτό περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και εκείνη της εκδόσεως του αιτούντος σε τρίτη χώρα. Σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 3, της ίδιας οδηγίας, η έκδοση σε τρίτη χώρα εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι οι αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους έχουν βεβαιωθεί ότι η απόφαση περί εκδόσεως δεν θα έχει ως αποτέλεσμα την άμεση ή έμμεση επαναπροώθηση του εκζητουμένου κατά παράβαση των διεθνών υποχρεώσεων και των υποχρεώσεων έναντι της Ένωσης τις οποίες υπέχει το εν λόγω κράτος μέλος.

50 Επομένως, από το γράμμα και τη δομή του άρθρου 9 της οδηγίας 2013/32, καθώς και από τη θέση του στην όλη οικονομία της οδηγίας αυτής, προκύπτει ότι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 77 των προτάσεών του, το άρθρο αυτό αφορά αποκλειστικά την περίπτωση εκδόσεως ενόσω διαρκεί η διαδικασία εξετάσεως αιτήσεως διεθνούς προστασίας. Αντιθέτως, το εν λόγω άρθρο δεν ρυθμίζει την επίμαχη στην κύρια δίκη περίπτωση εκδόσεως κατόπιν της χορηγήσεως της προστασίας αυτής από κράτος μέλος.

51 Δεύτερον, το άρθρο 21, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95, το οποίο περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο VII, με τίτλο «Περιεχόμενο της διεθνούς προστασίας», υπενθυμίζει την υποχρέωση των κρατών μελών να τηρούν την αρχή της μη επαναπροωθήσεως σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους. Επομένως, η διάταξη αυτή αποτελεί ειδική έκφραση της αρχής της μη επαναπροωθήσεως την οποία κατοχυρώνουν, ως θεμελιώδες δικαίωμα, το άρθρο 18 και το άρθρο 19, παράγραφος 2, του Χάρτη, σε συνδυασμό με το άρθρο 33 της Συμβάσεως της Γενεύης [πρβλ. αποφάσεις της 22ας Νοεμβρίου 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Απασχόληση – Θεραπευτική κάνναβη), C-69/21, EU:C:2022:913, σκέψη 55, και της 6ης Ιουλίου 2023, Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Πρόσφυγας που έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα), C-663/21, EU:C:2023:540, σκέψη 49].

52 Στο μέτρο, όμως, που η απόφαση κράτους μέλους να κάνει δεκτή αίτηση εκδόσεως εκδοθείσα από το κράτος καταγωγής εις βάρος υπηκόου τρίτης χώρας, όπως ο A., στον οποίο έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τους κανόνες του παράγωγου δικαίου της Ένωσης περί διεθνούς προστασίας, θα είχε ως αποτέλεσμα να στερήσει από τον εν λόγω υπήκοο τα δικαιώματα και τα ευεργετήματα που προβλέπονται στο κεφάλαιο VII της οδηγίας 2011/95, διαπιστώνεται ότι η διαδικασία εκδόσεως η οποία διεξάγεται στο πρώτο κράτος μέλος εμπίπτει στην εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη.

53 Ως εκ τούτου, η αρχή του κράτους μέλους που είναι επιφορτισμένη με την εξέταση αιτήσεως εκδόσεως υποβληθείσα από τρίτο κράτος και αφορώσα υπήκοο τρίτης χώρας στον οποίο έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα σε άλλο κράτος μέλος πρέπει να σέβεται πλήρως τα θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία κατοχυρώνονται στον Χάρτη, και ειδικότερα εκείνα που κατοχυρώνονται στο άρθρο 18 και στο άρθρο 19, παράγραφος 2, του Χάρτη.

54 Επομένως, πρέπει να καθορισθεί αν το άρθρο 21, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95, σε συνδυασμό με το άρθρο 18 και το άρθρο 19, παράγραφος 2, του Χάρτη, αντιτίθεται στην έκδοση υπό περιστάσεις όπως οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης.

55 Συναφώς, πρέπει να διευκρινισθεί εκ προοιμίου ότι η αρμόδια για την έκδοση αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως δεν μπορεί να επιτρέψει την έκδοση προς τρίτη χώρα υπηκόου της εν λόγω τρίτης χώρας στον οποίο έχει αναγνωρισθεί το καθεστώς πρόσφυγα από άλλο κράτος μέλος, σε περίπτωση που μια τέτοια έκδοση θα αντέβαινε στο άρθρο 21, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95, σε συνδυασμό με το άρθρο 18 και το άρθρο 19, παράγραφος 2, του Χάρτη.

56 Όσον αφορά ειδικότερα τις τελευταίες αυτές διατάξεις, αφενός, κατά το άρθρο 18 του Χάρτη, «[τ]ο δικαίωμα ασύλου διασφαλίζεται τηρουμένων των κανόνων της [Συμβάσεως της Γενεύης], του [Πρωτοκόλλου περί του καθεστώτος των προσφύγων] και σύμφωνα με τη [Συνθήκη ΕΕ] και τη [Συνθήκη ΛΕΕ]».

57 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, εναπόκειται στα κράτη μέλη να διασφαλίζουν στους αιτούντες και στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας ότι απολαύουν πράγματι του δικαιώματος που κατοχυρώνεται στη διάταξη αυτή [πρβλ. απόφαση της 22ας Ιουνίου 2023, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Δήλωση προθέσεων πριν από την υποβολή αίτησης ασύλου), C-823/21, EU:C:2023:504, σκέψη 52].

58 Όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 47 των προτάσεών του, ενόσω ο εκζητούμενος έχει την ιδιότητα του πρόσφυγα, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2011/95 και του άρθρου 1, Α, της Συμβάσεως της Γενεύης, η έκδοση του προσώπου αυτού προς την τρίτη χώρα καταγωγής του θα είχε ως αποτέλεσμα να στερηθεί το πρόσωπο αυτό της πραγματικής απολαύσεως του δικαιώματος το οποίο του παρέχει το άρθρο 18 του Χάρτη. Ως εκ τούτου, ενόσω το εν λόγω πρόσωπο πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να διατηρεί την ιδιότητα του πρόσφυγα, το άρθρο 18 του Χάρτη αντιτίθεται στην έκδοσή του στην τρίτη χώρα από την οποία διέφυγε και στην οποία διατρέχει τον κίνδυνο να υποστεί διώξεις.

59 Εν προκειμένω, τούτο σημαίνει ότι, ενόσω υφίσταται κίνδυνος ο Α. να υποστεί στο έδαφος του τρίτου κράτους καταγωγής του, από το οποίο προέρχεται η αίτηση εκδόσεως, την πολιτική δίωξη λόγω της οποίας οι ιταλικές αρχές του χορήγησαν το καθεστώς πρόσφυγα, η έκδοσή του στο εν λόγω τρίτο κράτος αποκλείεται βάσει του άρθρου 18 του Χάρτη.

60 Συναφώς, το γεγονός και μόνον ότι η ποινική δίωξη για την οποία ζητείται η έκδοση του Α. στηρίζεται σε πράξεις άλλες από τη δίωξη αυτή δεν αρκεί για να αποκλειστεί ο κίνδυνος αυτός.

61 Αφετέρου, το άρθρο 19, παράγραφος 2, του Χάρτη απαγορεύει απολύτως την απομάκρυνση προσώπου προς κράτος στο οποίο διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση [πρβλ. απόφαση της 6ης Ιουλίου 2023, Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Πρόσφυγας που έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα), C-663/21, EU:C:2023:540, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

62 Κατά συνέπεια, όταν το πρόσωπο το οποίο αφορά αίτηση εκδόσεως επικαλείται σοβαρό κίνδυνο απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχειρίσεως σε περίπτωση εκδόσεως, το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση πρέπει να εξακριβώσει, πριν προβεί σε ενδεχόμενη έκδοση, ότι η έκδοση αυτή δεν θα θίξει τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στο άρθρο 19, παράγραφος 2, του Χάρτη (αποφάσεις της 6ης Σεπτεμβρίου 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, σκέψη 60, και της 2ας Απριλίου 2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, σκέψη 64).

63 Προς τον σκοπό αυτόν, το ως άνω κράτος μέλος, συμφώνως προς το άρθρο 4 του Χάρτη το οποίο απαγορεύει τις απάνθρωπες ή εξευτελιστικές ποινές ή την ανάλογη μεταχείριση, δεν μπορεί να περιορισθεί να λάβει υπόψη απλώς και μόνο τις δηλώσεις του τρίτου κράτους το οποίο ζητεί την έκδοση ή την αποδοχή, από το εν λόγω κράτος μέλος, διεθνών συνθηκών που εγγυώνται, κατ' αρχήν, τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Στο πλαίσιο της ως άνω διακριβώσεως, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους από το οποίο ζητείται η έκδοση οφείλει να στηριχθεί σε αντικειμενικά, αξιόπιστα, συγκεκριμένα και δεόντως ενημερωμένα στοιχεία, τα οποία μπορεί να προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από διεθνείς δικαστικές αποφάσεις, όπως οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, από δικαστικές αποφάσεις του τρίτου κράτους το οποίο ζητεί την έκδοση, καθώς και από αποφάσεις, εκθέσεις και λοιπά έγγραφα καταρτιζόμενα από όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης ή όργανα του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών (απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, σκέψεις 55 έως 59, και της 2ας Απριλίου 2020, Ruska Federacija, C 897/19 PPU, EU:C:2020:262, σκέψη 65).

64 Ωστόσο, προκειμένου να εκτιμηθεί ο κίνδυνος παραβάσεως του άρθρου 21, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95, καθώς και του άρθρου 18 και του άρθρου 19, παράγραφος 2, του Χάρτη, το γεγονός ότι άλλο κράτος μέλος χορήγησε καθεστώς πρόσφυγα στο πρόσωπο που ζήτησε την υπαγωγή του σε αυτό, σύμφωνα με τις οδηγίες 2011/95 και 2013/32, συνιστά ιδιαιτέρως σοβαρό στοιχείο, το οποίο πρέπει να λάβει υπόψη η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως. Επομένως, εάν έχει εκδοθεί απόφαση περί χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα, η εν λόγω αρμόδια αρχή πρέπει, εφόσον το καθεστώς πρόσφυγα δεν έχει ανακληθεί από το κράτος μέλος το οποίο το χορήγησε, να αρνηθεί την έκδοση, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων αυτών.

65 Πράγματι, το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, το οποίο περιλαμβάνει κοινά κριτήρια για τον προσδιορισμό των προσώπων τα οποία όντως χρήζουν διεθνούς προστασίας, όπως υπογραμμίζεται στην αιτιολογική σκέψη 12 της οδηγίας 2011/95, στηρίζεται στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, σύμφωνα με την οποία πρέπει να τεκμαίρεται, πλην εξαιρετικών περιστάσεων, ότι η μεταχείριση που επιφυλάσσεται στους αιτούμενους διεθνή προστασία σε κάθε κράτος μέλος είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων του Χάρτη, της Συμβάσεως περί του καθεστώτος των προσφύγων, καθώς και της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (πρβλ. αποφάσεις της 21ης Δεκεμβρίου 2011, N. S. κ.λπ., C-411/10 και C-493/10, EU:C:2011:865, σκέψεις 78 έως 80, και της 19ης Μαρτίου 2019, Ibrahim κ.λπ., C-297/17, C-318/17, C-319/17 και C-438/17, EU:C:2019:219, σκέψεις 84 και 85).

66 Επιπλέον, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 42 της παρούσας αποφάσεως, το κράτος μέλος που έχει αναγνωρίσει το καθεστώς πρόσφυγα σε υπήκοο τρίτης χώρας ή σε ανιθαγενή μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 14 της οδηγίας 2011/95, σε συνδυασμό με τα άρθρα 44 και 45 της οδηγίας 2013/32, να ανακαλέσει το εν λόγω καθεστώς πρόσφυγα, μεταξύ άλλων, όταν προκύπτει ότι αυτός έπαυσε να υπάγεται στο εν λόγω καθεστώς δυνάμει του άρθρου 11 της οδηγίας 2011/95 ή ότι αποκλείεται ή ότι θα έπρεπε να έχει αποκλεισθεί από το εν λόγω καθεστώς δυνάμει του άρθρου 12 της οδηγίας αυτής. Συναφώς, το άρθρο 45 της οδηγίας 2013/32 θεσπίζει τους διαδικαστικούς κανόνες για την ανάκληση της διεθνούς προστασίας, και ιδίως τις εγγυήσεις που πρέπει να παρέχονται στον ενδιαφερόμενο στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής.

67 Ωστόσο, οι διατάξεις αυτές και η διαδικασία την οποίαν προβλέπουν θα καταστρατηγούντο αν το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως μπορούσε να εκδώσει προς τη χώρα καταγωγής του υπήκοο τρίτης χώρας στον οποίον κάποιο άλλο κράτος μέλος έχει αναγνωρίσει το καθεστώς πρόσφυγα κατ' εφαρμογήν των οδηγιών αυτών, η δε έκδοση του προσώπου αυτού θα ισοδυναμούσε, de facto, με τον τερματισμό του καθεστώτος πρόσφυγα και με στέρηση από τον ενδιαφερόμενο της πραγματικής απολαύσεως της προστασίας που του παρέχει το άρθρο 18 του Χάρτη, των δικαιωμάτων και πλεονεκτημάτων που προβλέπονται στο κεφάλαιο VII της οδηγίας 2011/95, καθώς και των εγγυήσεων του άρθρου 45 της οδηγίας 2013/32.

68 Λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που έχει μια τέτοια απόφαση περί χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα για την εκτίμηση αιτήσεως εκδόσεως προερχόμενης από τη χώρα καταγωγής του δικαιούχου του καθεστώτος πρόσφυγα, πρέπει να γίνει δεκτό, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 112 των προτάσεών του, ότι, βάσει της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, ΣΕΕ, κατά το οποίο η Ένωση και τα κράτη μέλη εκπληρώνουν τα εκ των Συνθηκών καθήκοντα βάσει αμοιβαίου σεβασμού και αμοιβαίας συνεργασίας (απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, σκέψη 42), και η οποία βρίσκει συγκεκριμένη έκφραση στο άρθρο 36 της οδηγίας 2011/95 καθώς και στο άρθρο 49 της οδηγίας 2013/32, η αρμόδια για την έκδοση αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως πρέπει να προβεί, το συντομότερο δυνατόν, σε ανταλλαγή πληροφοριών με την αρχή του άλλου κράτους μέλους που χορήγησε στον αιτούντα το καθεστώς πρόσφυγα. Στο πλαίσιο αυτό, οφείλει να ενημερώσει την τελευταία αυτή αρχή για την αίτηση εκδόσεως που αφορά το εν λόγω πρόσωπο, να της διαβιβάσει τη γνώμη της επί της αιτήσεως εκδόσεως και να ζητήσει από αυτή τη διαβίβαση, εντός εύλογης προθεσμίας, τόσο των πληροφοριών που έχει στην κατοχή της, βάσει των οποίων χορηγήθηκε το καθεστώς πρόσφυγα, όσο και της αποφάσεώς της ως προς το αν πρέπει ή όχι να ανακαλέσει το καθεστώς πρόσφυγα του εν λόγω προσώπου.

69 Αφενός, σκοπός της εν λόγω ανταλλαγής πληροφοριών είναι να παρασχεθεί στην αρμόδια για την έκδοση αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως η δυνατότητα να προβεί, εν πλήρει επιγνώσει, στους ελέγχους τους οποίους οφείλει να διενεργήσει δυνάμει του άρθρου 18 και του άρθρου 19, παράγραφος 2, του Χάρτη.

70 Αφετέρου, η αρμόδια αρχή του άλλου κράτους μέλους μπορεί, κατόπιν της ανταλλαγής πληροφοριών, να ανακαλέσει, ενδεχομένως, το καθεστώς πρόσφυγα βάσει του άρθρου 14 της οδηγίας 2011/95, τηρουμένων πλήρως των εγγυήσεων του άρθρου 45 της οδηγίας 2013/32.

71 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το δίκαιο της Ένωσης δεν θα εμπόδιζε την έκδοση μόνο στην περίπτωση που η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους που χορήγησε στον εκζητούμενο το καθεστώς πρόσφυγα αποφασίσει να ανακαλέσει το καθεστώς αυτό βάσει του άρθρου 14 της οδηγίας 2011/95 και εφόσον η αρμόδια για την έκδοση αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δεν έχει, ή δεν έχει πλέον, την ιδιότητα του πρόσφυγα και ότι ουδείς σοβαρός κίνδυνος υφίσταται, σε περίπτωση εκδόσεως του εν λόγω προσώπου στο τρίτο κράτος το οποίο ζητεί την έκδοση, να επιβληθεί στο ίδιο πρόσωπο η ποινή του θανάτου ή να υποστεί αυτό βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση.

72 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 21, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95, σε συνδυασμό με το άρθρο 18 και το άρθρο 19, παράγραφος 2, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι, όταν ζητείται η έκδοση υπηκόου τρίτης χώρας στον οποίο έχει χορηγηθεί εντός κράτους μέλους το καθεστώς πρόσφυγα,

με αίτηση εκδόσεως προερχόμενη από τη χώρα καταγωγής του και απευθυνόμενη σε έτερο κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου αυτός κατοικεί, το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως δεν μπορεί να επιτρέψει την έκδοση, χωρίς προηγούμενη ανταλλαγή πληροφοριών με την αρχή η οποία χορήγησε το καθεστώς πρόσφυγα στον εκζητούμενο και ενόσω η αρχή αυτή δεν έχει ανακαλέσει το εν λόγω καθεστώς.

Επί των δικαστικών εξόδων

73 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαίνεται:

Το άρθρο 21, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, σε συνδυασμό με τα άρθρα 18 και 19, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

έχει την έννοια ότι:

όταν ζητείται η έκδοση υπηκόου τρίτης χώρας στον οποίο έχει χορηγηθεί εντός κράτους μέλους το καθεστώς πρόσφυγα, με αίτηση εκδόσεως προερχόμενη από τη χώρα καταγωγής του και απευθυνόμενη σε έτερο κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου αυτός κατοικεί, το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως δεν μπορεί να επιτρέψει την έκδοση, χωρίς προηγούμενη ανταλλαγή πληροφοριών με την αρχή η οποία χορήγησε το καθεστώς πρόσφυγα στον εκζητούμενο και ενόσω η αρχή αυτή δεν έχει ανακαλέσει το εν λόγω καθεστώς.

(υπογραφές)

[i] Στη σκέψη 13 της παρούσας αποφάσεως επήλθε τροποποίηση γλωσσικής φύσεως μετά την αρχική ανάρτηση του κειμένου στην ψηφιακή Συλλογή της Νομολογίας.